

**Norges
Naturvernforbund**
Friends of the Earth Norway

Grønn IT

28.1.2010

Trillemarka. Foto: Øystein Engen

Norges Naturvernforbund

- Grunnlagt i 1914 og er Norges eldste natur- og miljøvernorganisasjon
- Landsdekkende organisasjon, med ca. 100 lokal- og fylkeslag
- Demokratisk oppbygd
- Nesten 19 000 medlemmer
- Er medlem av Friends of the Earth International
- Har Natur og Ungdom som ungdomsorganisasjon
- Er "mor" til Regnskogfondet, Miljøagentene og Grønn Hverdag
- Jobber med så godt som alle miljøsaker. Klima og naturmangfold har hovedprioritet 2010–2011

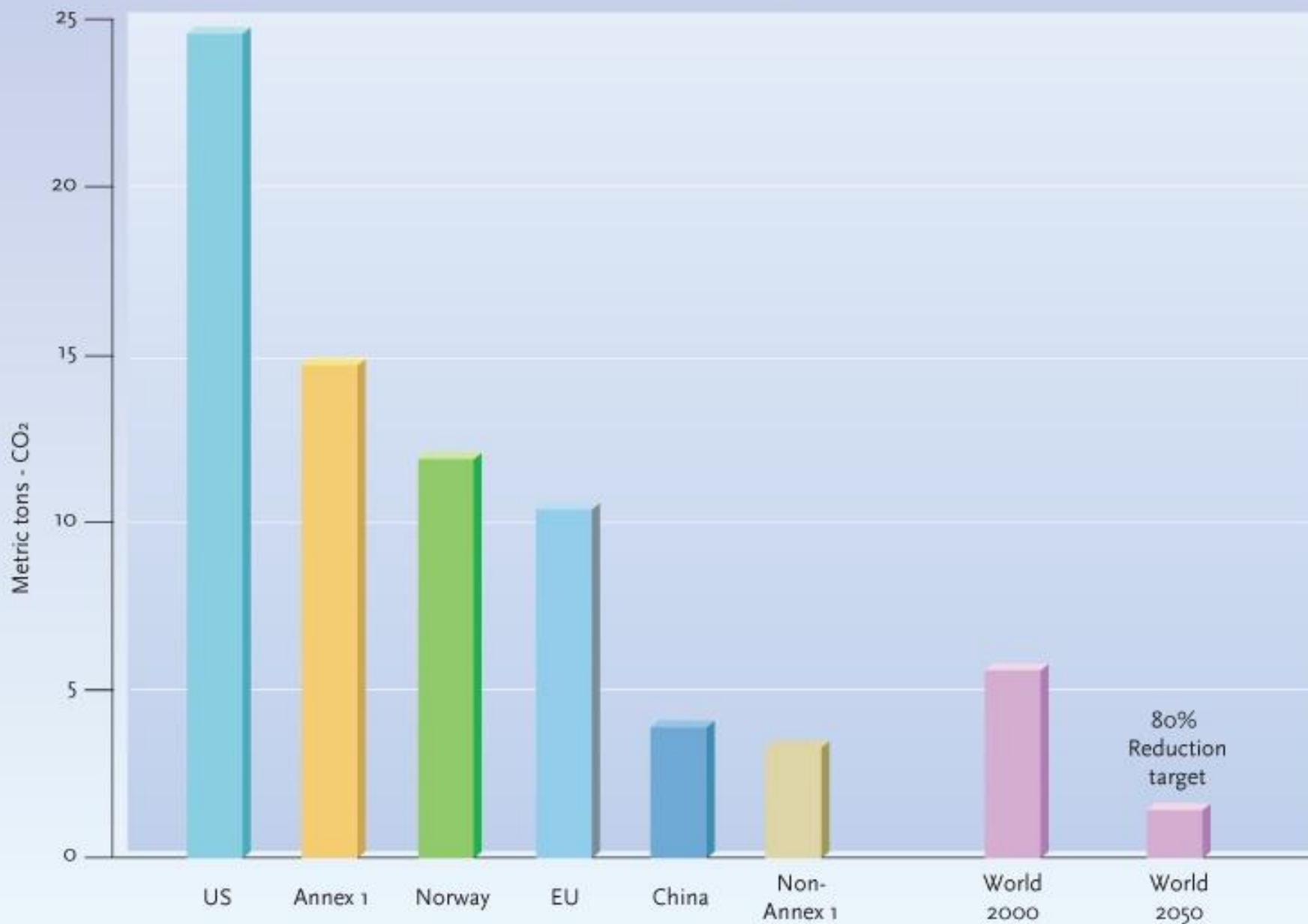
Klimautfordringene

- Jeg ser ingen grunn til å bruke tid på *hvorfor* vi er opptatt av klimaendringene
- De fleste land inkludert Norge og EU støtter nå målet om å begrense temperaturstigningen til 2 grader C over førindustrielt nivå
- Dette krever:
 - 40 prosent reduksjon i rike land innen 2020 ift. 1990
 - 95 prosent reduksjon i rike land innen 2050 ift. 1990
 - 15–30 prosent reduksjon i u-land i 2020 ift. referansealternativet

Klimautfordringene

- Utfordringene er så store at det har liten hensikt i å diskutere om det er teknologi, menneskers personlige atferd eller politikernes virkemidler som er viktigste og riktigste løsning. Alle må bidra!
- For hver sektor er det naturlig å sette seg mål som samsvarer med nødvendige utslippskutt for rike land (altså 40 prosent innen 2020)
- Dersom én sektor skal kutte mindre, må andre sektorer kutte mer. Hvem vil det?
- Utfordringene ligger i å fordele kuttansvar når en sektor kan bidra til utslippskutt i andre sektorer, som deler av IKT-bransjen har mulighet til

Greenhouse Gas Emissions per Capita

Energieffektivisering

- FNs klimapanel og Det internasjonale energibyrådet slår fast at energieffektivisering er det tiltaket som vil gi de største og raskeste klimagassreduksjonene

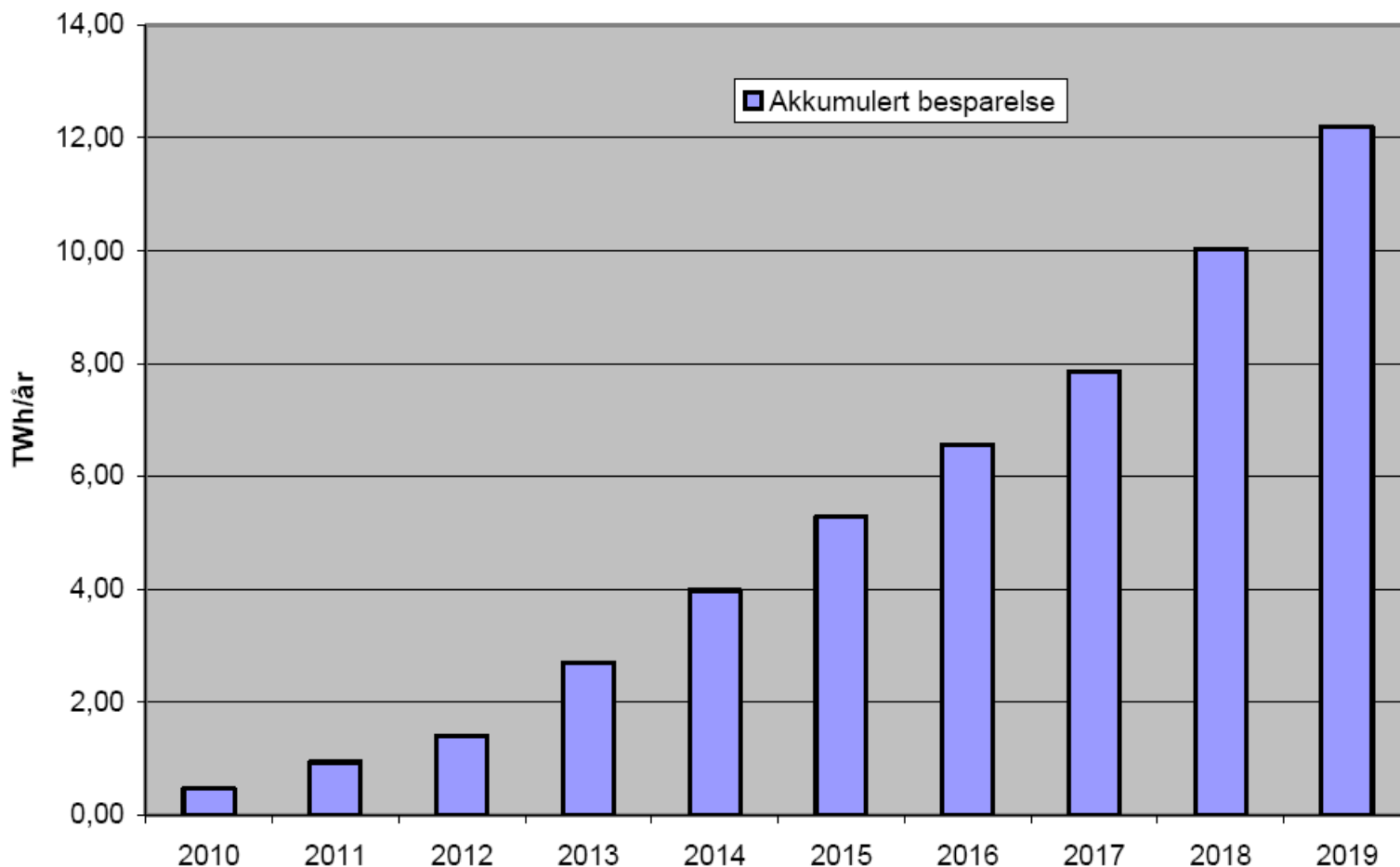
Energi viktig for Norge

- Energi er viktig også for Norges bidrag til klimakutt
- Vi har et høyt energiforbruk og et betydelig potensial for energieffektivisering
- Vi får også økt produksjon, bl.a. gjennom nye anlegg og mer nedbør
- Det er en betydelig fare for at vi får innestengt kraft som gjør at klimapotensialet ikke kan utnyttes
- Prisene vil da falle og ødelegge for ytterligere energieffektivisering og produksjon av ny fornybar energi
- Vannkraft har en unik egenskap – kan brukes som buffer i samkjøring med vindkraft

Stort kraftoverskudd

- Alt tyder på at vi trenger mer kabler til utlandet:
 - for å kunne kjøre vann- i kombinasjon med vindkraft
 - for å bidra til klimakutt i våre naboland
- Samtidig bør vi se etter muligheter for å bruke mer kraft i Norge som erstatter bruk av fossil energi enten i Norge eller i utlandet
- Husk at kraftoverskuddet kan bli meget stort, og kablene vil brukes til import når kraftprisen er lav i utlandet (f.eks. når det blåser mye)
- Energimessig vil det være svært gunstig med næringer som kan tilpasse strømforbruket til etterspørselen, for å utnytte "topper" som ikke ellers kan brukes fornuftig

Energisparing i bygg fram til 2020

Kilde: SINTEF, BNL og Lavenergiprogrammet 2009

Store utfordringer i transportsektoren

- Vegtrafikkens klimagassutslipp har vokst med 78 prosent fra 1980 til 2007, til tross for ny teknologi
- Betydelige utslipp av nitrogenoksider og annen forurensing fra transport. Strengt og krevende krav fra 2010 i forskrift om lokal luftkvalitet
- Nedbygging av matjord og naturmangfold som følge av infrastrukturutbygging og tilhørende arealendringer
- Støy, ulykker og mistriivsel fra transport

Trafikkveksten er største utfordring

- Teknologiske forbedringer i energieffektivisering spises opp av større biler, mer komfort og mer kjøring
- Alle miljøutfordringene samsvarer sterkt med trafikkmengden
- Betydelige utslipp fra internasjonal skips- og flytrafikk, som ikke betaler miljøavgifter eller er har forpliktelse i Kyoto-protokollen

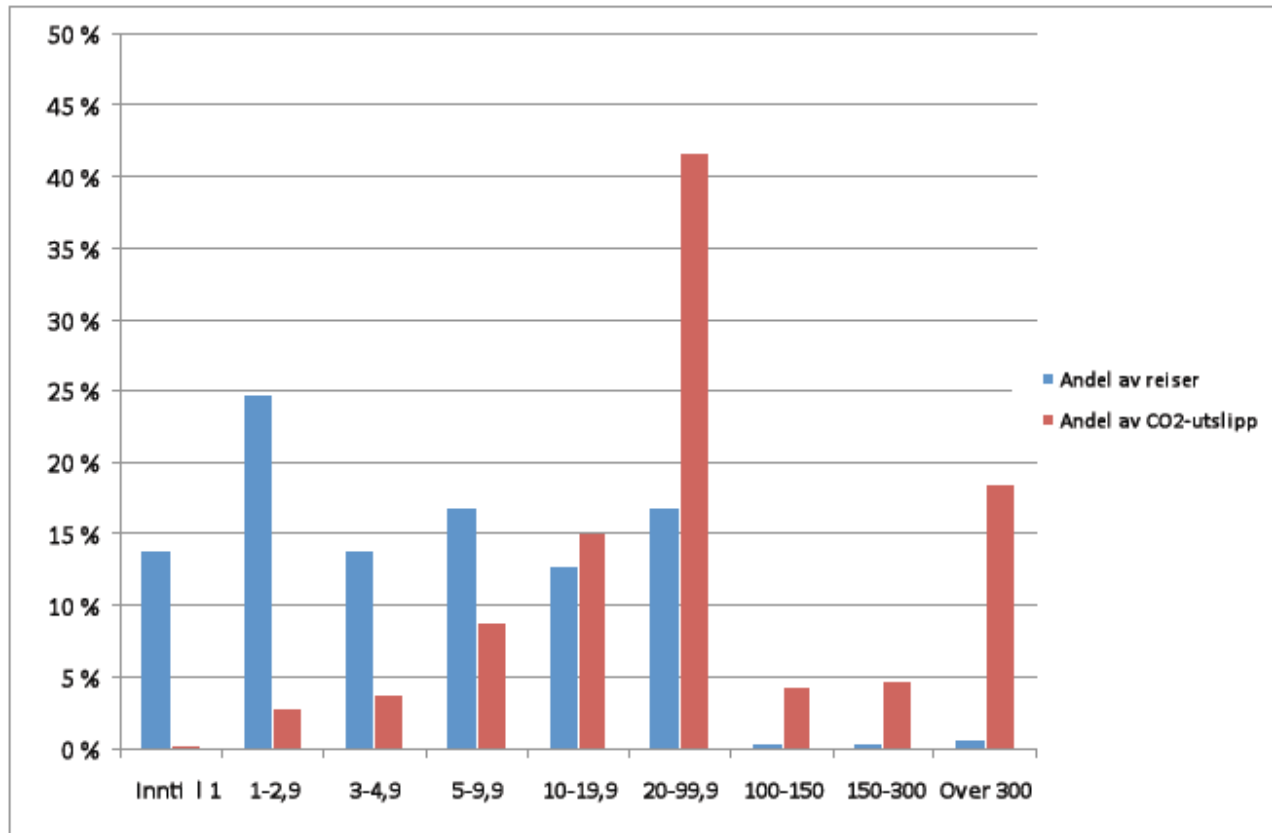
Nødvendig med gulrot og pisk

- Lite tyder på utslippsreduksjoner i Norge, i beste fall stabilisering – vi forventer langt sterkere grep
- Internasjonalt: Økt velstandsnivå i fattigere deler av verden vil øke transportomfanget. Bare en liten andel av verdens befolkning har noen gang sittet i et fly
- Det er helt klart at forbedringer av motor- og kjøretøyteknologi ikke vil være nok
- Det trengs strukturelle endringer, ikke minst i arealbruken, men også i transportmiddelbruken
- Og det er nødvendig med gulrot og pisk

Stockholmsförsöket

- Varte fra 22. august 2005 til 31. juli 2006
- Kraftig bussatsing høsten 2005
- Trengelsavgift (køprising) fra januar 2006
- Ingen nedgang i biltrafikken som følge av bussatsing
- Markant nedgang i bilbruken etter innføring av trengselsavgift (19 prosent nedgang over bomringen, som døgnsnitt)

Utslipp fra ulike reisedistanser

Figur 7.1: Persontransport i Norge, alle transportmidler. Antall reiser og CO₂-utslipp etter reiselengde.

Fra: Rasmussen, Ingeborg (2009): *Klima og samferdsel*. Vista Analyse AS. Side 84

Viktige utfordringer

- Drive energieffektivt
- Finne satsingsområder som fortrenger mer forurensende varer/tjenester – ikke skape nye behov
- Få kontroll over miljøgiftene
- Tenke miljø- og klima i et livsløpsperspektiv

- Vi har mye å lære av dere!